

Hitler er død

Taler
Vidkun Quisling

Dato
5 mai 1945

Sted
NRK

1 For få dager siden gikk budskapet ut over verden at Adolf Hitler, det tyske rikets
fører og rikskansler hadde funnet heldedøden på sin kommandoplass i Berlin
under den historiske kamp han førte for å hindre den bolsjevikiske ødeleggelse
av hans fedreland og av Europa.

5 Med Adolf Hitler er en av de historiske skikkelser gått bort som skaper epoker i
menneskehetens historie. I denne tid hvor livsanskuelser og verdensmakter
utkjemper den bitreste kamp som også avspeiler seg i de enkelte folk og
mennesker, vil vurderingen av hans person og innsats også stå i splittelsens tegn.

10 Men hvis Europa ikke går under i bolsjevismen, så vil sikkert framtiden erkjenne
at den europeiske kulturs og sivilisasjons redning skyldes frem for noen Adolf
Hitler som gjennom nasjonalsosialismen gjorde Tyskland til et så mektig
bolverk at det kunde bryte den røde stormflods kraft.

15 Selv sammenliknet han gjerne sitt liv og sin innsats med Martin Luthers. Men
hans livs store tragedie, som ble hele vår verdensdels tragedie, var at det trass alle
anstrengelser ikke lykkedes ham å skape grunnlaget for fred og samarbeide
mellom England og Tyskland, et samarbeide som ville ha sikret verdensfreden
og nøytralisert bolsjevismen. Han har med sterke ord likeoverfor meg gitt
20 uttrykk for at dette hadde vært hans største ønske og oppriktigste vilje.

Hitler var også en oppriktig norgesvenn. Ingen beklaget mer enn ham at
begivenhetenes utvikling tvang Tyskland til inngrep i Norden, hvor han altså
mente at Tysklands interesser ville ellers ha vært best tilgodesett med Norges og
25 Nordens nøytralitet. Det var en stor skuffelse for ham at denne ulykkelige
utvikling skapte bitterhet mot Tyskland i det norske folk.

Ved sin heldedød har Adolf Hitler no beseglet sitt store livsverk og gitt det en
uimotståelig livets kraft som vil vise sin styrke utover stundens vanskeligheter.

Norske kvinner og menn.

35 De begivenheter vi no gjennomlever, er den alvorligste krise i Europa siden vår europeiske sivilisasjon framsto på Romerrikets ruiner for over 1500 år siden.

Denne uttalelse kan synes overdreven og unaturlig for dem som i disse dager føler seiersglede over Tysklands og nasjonalsosialismens nederlag. Men den er ikke overdreven. Den er sann og selvfølgelig. Den fare, som for de fleste fortonet seg som en illusjon, faren for at Europa skulde bukke under for bolsjevismen, 40 står foran sin virkeliggjørelse.

Bolsjevismen behersker i dag ikke bare hele det tidligere russiske rike, Finnland og Polen innbefattet, og dertil også Donau- og Balkanlandene. Den har erobret halvparten av Tyskland og har plantet den røde fane på rikskanselliet i 45 Tysklands hovedstad. Italia er gjennomsyret av bolsjevisme. Ved siste valg i Frankrike viser at også denne tidligere stormakt er fullmoden for kommunisme, og i Spania har den røde borgerkrigen etterlatt et åpent sår som lett kan bryte opp.

50 Den harde kjensgjerning vi står overfor, er således at av det europeiske kontinents befolkning på rundt 500 millioner mennesker er 300 millioner under Moskvass herredømme, og minst 100 millioner til er halvveis behersket av kommunismen.

55 Det kommunistiske spøkelse som Marx og Engelsk i 1847 manet fram i det kommunistiske manifest er i sannhet i det Herrens år 1945 blitt til en fryktelig realitet.

60 Hva særlig Norden angår, er Finnland og Nord-Norge allerede prisgitt bolsjevismen. Samtidig omklamrer denne Skandinavia langs hele Østersjøen, og er over Nord-Tyskland trengt fram til bare få mil fra Danmark. Mange kjensgjerninger i Sverige er tydelige tegn på hvor sterkt også vårt nordiske nabofolk er infisert av kommunismen, og ingen uhildet iakttagere kan tro at 65 Sveriges 10-20 divisjoner, selv med anglo-amerikansk støtte, vil kunne danne noe effektivt bolverk mot Russlands hundreder av divisjoner, hvis det først er anarki i Norge. At bolsjevismens mål er en skandinavisk sovjetrepublikk innen rammen av verdensrevolusjonen, er det dessverre altfor mange sikre beviser for.

70

Mine landsmenn, dette er den dystre bakgrunn mot hvilken vi må se situasjonen i dag også for vårt lands vedkommende, selv om tankene naturlig først og fremst beskjeftiger seg med den tyske forsvarsmakts stilling og skjebne i Norge, og de ting som henger sammen dermed.

75

Like overfor denne alvorlige politiske og militære utvikling er det min plikt å komme med en redegjørelse, og jeg finner ikke grunn til å be om unnskyldning for at jeg gir denne redegjørelse en noe personlig tone.

80 Jeg har no i 15 år utøvet politisk virksomhet i dette land efter at jeg i mange år hadde oppholdt meg i Russland og ervervet meg et grundig kjennskap til Russland og til bolsjevismens vesen og mål. Jeg vendte tilbake til Norge for å gjøre hva jeg kunne for å hjelpe til å berge mitt folk og fedreland gjennom den verdensstormen, verdenskrigen, verdensrevolusjonen, som jeg med uhyggelig
85 klarhet så komme.

I alle disse 15 år har jeg urokkelig fulgt en klar og ubrutt linje, nemlig å søke å redde det norske folk fra krig, kaos og kommunisme, og å sikre Norges plass og innsats under de omveltninger og nydannelser som var under utvikling.

90

Allerede i 1918 i Petersburg hadde jeg i erkjennelse av den verdensomveltning som bolsjevismen innvarslet, utarbeidet linjene for et positivt nasjonalt og sosialt program, som gjennomført ville gjenreise de nasjonale verdier, skape sosial rettferd og gi alle arbeid, og således skulle kunne rykke mulighetene vekk
95 for en kommunistisk utvikling i Norge og i Norden, det senere Nasjonal Samlings program.

Da jeg så kom hjem til Norge grunnla jeg den såkalte Nordiske Folkereisning. Den bygget på de samme retningslinjer, og tok særlig sikte på at de nordiske folk
100 i videste forstand, briter, tyskere og skandinaver skulle slutte seg sammen i ærlig forståelse og samarbeide for å møte den verdensfare som truet dem alle.

Da jeg ble forsvarsminister i Bonderegjeringen, ble jeg imidlertid av partipolitikerne med herr Hambro i spissen, tvunget til midlertidig å innstille
105 dette arbeid.

Imidlertid lykkes det meg dog som forsvarsminister ved Menstad i 1931, å

110 stoppe i fødselen det forsøk på bolsjevikrevolusjon som den gang ble satt igang
over hele landet efter telegrafisk anvisning fra Moskva av den samme
bolsjevikagent Furubotn som no opererer her i landet som øverste leder av den
kommunistiske opprørsbevegelse.

115 I 1932 avslørte jeg for Stortinget den landsforræderske virksomhet til
kommunistene og enkelte av Arbeiderpartiets ledere. Med to tredjedels flertall
gav Stortinget meg rett, og massen av folket var av samme mening.

Men med den gamle partipolitikk var det ikke noe positivt å utrette, ikke mulig
å skape noe nytt og sterkt som kunne stoppe den skjebnesvangre utvikling.
120 Tvertimot, partipolitikken og klassekampen bare påskyndet utglidningen. Jeg
måtte derfor bryte over tvert med partipolitikerne og dannet Nasjonal Samling
for i det minste å kunne, klart og uavkortet hevde en sunn og sterk linje i
nasjonens livsspørsmål og organisere en fast politisk kjerne som de positive
krefter kunne samle seg om, når oppløsningen kom.

125 I syv år førte så vi i Nasjonal Samling med all vår kraft en konsekvent kamp mot
kommunismen og for å holde Norge utenfor krigen, som vi klart og tydelig så
kom nærmere år for år, til slutt dag for dag. «Norge nøytralt!» var et av våre
mest brukte slagord.

130 Vi var klar over at en krig mellom England og Tyskland ikke bare ville være en
ødeleggende broderkrig mellom Europas to største kulturnasjoner, men også
ville gi Russland og bolsjevismen sjansen til å undertvinge Europa. Under alle
omstendigheter ville Norge da bli trukket inn i krigen. Derfor arbeidet vi også
135 efter evne for en forsoning mellom England og Tyskland, mens så mange andre
krefter her i landet gjorde sitt beste for å forgifte forholdet mellom disse våre to
frenedefolk, og de andre stod likegyldige til dette så alt avgjørende spørsmål.

Og så da katastrofen for vårt lands vedkommende endelig ble utløst den 8. og 9.
140 april 1940, var det en klar konsekvens av vår tidligere politikk at vi med all kraft
gikk inn for å avverge at Norge ble krigsskueplass. Vi dannet en nasjonal
regjering og godtok det tyske memorandum av 9. april 1940, som krevet en
fredelig besettelse av Norge for å opprettholde freden i Norden og møte de
engelsk-franske angrep. De tidligere statsmakter rømte og erklærte Tyskland
145 krig, hvorved den tyske besettelse av landet en tid antok krigerske former, noe
som landet ellers kunne vært spart for. Vi innså klart, og det var av avgjørende

betydning for vårt standpunkt, at det var umulig for Norge og Norden under de daværende forhold å stå seg i en kamp mot Tyskland. Hele Norden og
150 Sverige med ville blitt nedkjempet og fått dele Polens skjebne mellom Tyskland og Russland.

Vi så også, og med rette, i Tyskland Europas og Nordens bolverk mot bolsjevismen.

155

Jeg vil ikke her gå nærmere inn på hvorledes vår aprilregjering efter knapt en ukes tid ble styrtet ved enkelte norske intriganter kortsynte og skjebnesvangre virksomhet, og hvorledes Norges frihet og selvstendighet således gikk tapt, og landet påført svære finansielle og materielle omkostninger.

160

Når dette intrigespill og den tidligere regjerings politikk ikke har hatt mere ødeleggende følger for landet enn det hittil har hatt, så er det ikke disse menns fortjeneste, men det skyldes utelukkende min og Nasjonal Samlings innsats, hvorved det efterhånden også lykkes å arbeide Norge opp av den ydmygende og
165 ulykkelige stilling som det således var brakt ut i.

Jeg antar derfor at bedre enn all negativ kritikk og hysterisk fordømmelse passer kanskje på oss en sats av den kjente danske folkerettslærde Erik Brüel i en vitenskapelig folkerettslig avhandling for flere år siden i «Nordisk Tidsskrift for
170 Internasjonal Rett», hvor det heter:

«Det statsoverhode, den regjering, respektive de embetsmenn som stiller seg til okkupantens disposisjon, fortjener så langt fra i denne anledning å betegnes som «overløpere» eller lignende, at de tvertimot derved gjør deres land en tjeneste,
175 der efter omstendighetene er vesentlig større - og ikke stiller mindre krav til mot og personlighet - enn med våpen i hånd å motsette seg en besettelse, for slett ikke å tale om ved flukt å unndra seg sine forpliktelser.»

Uttrykket «til okkupantens disposisjon» er ikke det rette uttrykk for vårt vedkommende. Men ellers tillater jeg meg fullt ut å ta denne folkerettslige
180 anerkjennelse til inntekt såvel for meg personlig, som for den nasjonale norske regjering og hele vår nasjonale samlings bevegelse.

Jeg føler meg sikker på at selv om denne oppfatning ikke i dag deles av alle mine
185 landsmenn, så vil det bli historiens dom over vår virksomhet i disse fem lange og

tunge krigsår.

190 Vi har alltid hevdet Norges og det norske folks interesser, og vi har vært i den stilling at vi har kunnet vareta de norske interesser likeoverfor okkupasjonsmakten ulike bedre enn noen annen norsk myndighet ville vært i stand til. Vi har også alltid stått fast på det standpunkt at Norge er et fritt, selvstendig, udelelig og uavhendelig rike, hvis suverenitet er bare midlertidig innskrenket ved en militær okkupasjon.

195

På vår side har vi den hele tid ansett denne okkupasjon som en fredelig og ikke fiendtlig besettelse, hvis erklærte formål var å sikre freden i Norden og Norge mot angrep og derved yde de skandinaviske folk sikkerhet for at deres land ikke ble slagfelt og kanskje skueplassen for de frykteligste krigshandlinger. Vi
200 oppnådde også okkupasjonsmaktens, såvel der Führers som den tyske riksutenriksministers og Reichskommissars gjentagne ganger avgitte offisielle erklæringer om at når denne oppgave var uttømt, skulle Norges selvstendighet gjenopprettes i videste omfang.

205 Denne vår politikk har vært og er overensstemmende med Norges nasjonale interesser og varetagelsen av folkets eksistens og også i virkeligheten i samsvar med hele det norske folks nøytralitetsvilje, som hverken ønsker krig eller bolsjevisme. Den er også en logisk og naturlig fortsettelse og konsekvens av Nasjonal Samlings iherdige og vedholdende kamp i årene før verdenskrigen for å
210 redde Norge fra krigen og kommunismen.

Ved denne politikk og regjeringens og Nasjonal Samlings innsats forøvrig har folkets liv stort sett kunnet gå sin daglige gang i krigsårene, og landets forsyninger kunnet sikres bedre enn i de fleste krigsrammede land. Samtidig har
215 det også lyktes vårt riksstyre å bevare den norske administrasjon intakt og spare landet og folket for mange og store lidelser og ofre, og også å skape grunnlaget for et nytt norsk folkesamfunn, for en sosial nyordning som svarer til utviklingens krav og folkets tarv, og som under alle omstendigheter vil tvinge seg frem.

220

I enkelte ting har vi kanskje feilet og i mange ting har vi under krigens trykk ikke nådd hva vi tilstrebet. Men ingen kan med rette benekte vår ærlige vilje og heller ikke at vi også virkelig har gjort en stor innsats for land og folk.

Idet jeg slår fast disse historiske kjensgjerninger, vil jeg også understreke og gjøre kjent for alle at den nasjonale norske regjering er Norges lovlige og faktiske regjeringsmakt. Enhver norsk statsborger plikter derfor å vise dette riksstyret lojalitet og lydighet, det og intet annet, inntil det eventuelt blir avløst på lovlig vis av annen lovlig regjeringsmakt her i landet.

Jeg ønsker også å understreke at dette riksstyre er et norsk styre og ikke innsatt av okkupasjonsmakten. Det ble dannet av meg som selvstendig norsk politisk fører for den eneste resterende politiske organisasjon i landet, ved en norsk rettsakt etter at Norges Høyesterett hadde uttalt seg om lovligheten av et sådant skritt, og er derpå anerkjent av okkupasjonsmakten som Norges regjering. Regjeringens ministre utnevnes og entlediges av ministerpresidenten ikke av okkupasjonsmakten. Og landets styre ledes i samsvar med Grunnloven og den norske regjeringens kunngjøring av 5. februar 1942.

Det burde være ganske klart for alle at forsøk på å fjerne dette riksstyret med ulovlige midler uvegerlig vil kaste landet ut i uoverskuelige vanskeligheter og ulykker, i kaos, arbeidsløshet, sult og elendighet.

Alle ansvarsbevisste nordmenn må no i samarbeide og gjensidig forståelse søke å løse på fredelig måte de svære problemer som vårt land står overfor. Vi på vår side er villige til å samarbeide med alle lojale og positive krefter som går ærlig inn for folkets vel og Norges beste. Men jeg vil samtidig ta avstand fra enhver mulig tendens innen våre rekker til å gå med på kompromiss når det gjelder våre nasjonale og sosiale prinsipper. Det ville til slutt bare føre til ren selvoppgivelse og til frafall fra det som vi har gått inn for. Det er tvert imot ved å holde fortsatt fast og urokkelig ved vår hittil ubrutte linje at vi i Nasjonal Samling kan oppfylle vår misjon og bidra vårt til å redde land og folk. Vi er villige til ethvert offer som kan sikre vårt folks framtid, men vi er ikke villig til å gjøre oppofrelser og innrømmelser som kan sette den framtidige utvikling i fare. Vi akter ikke å svikte vår sak og heller ikke å prisgi landet og våre landsmenn og kampfeller til lovløshet og bolsjevisme.

I et ekstraordinært statsråd på Oslos slott den 29. april gav regjeringens medlemmer sin fulle tilslutning til de synspunkter som jeg ovenfor har fremholdt.

Idet den nasjonale regjering således fortsetter å utøve regjeringsmakten og er

265 rede til å samarbeide på bred basis og i videste omfang med alle andre positive krefter i dette land, vil jeg slå fast at regjeringen med alle lovlige midler vil opprettholde ro og orden og fortsatt vil gjøre sitt ytterste for å hindre at Norge blir skueplass for borgerkrig.

270 Jeg vet at denne politikk er i samsvar med det overveldende flertall av det norske folk. Men like overfor den borgerkrigs- og nasjonale-selvmordpolitikk som drives av visse elementer ute og hjemme og som bare kan føre til ulykke og elendighet for landet og den enkelte, vil jeg på det alvorligste henstille til alle landsmenn å være besindige og lojale i denne skjebnesvangre tid. Slik at det med
275 alle gode krefters forente anstrengelser, på tross av alle farer og vanskeligheter, kanskje allikevel kan lykkes å skåne Norge fra å ha blitt skueplassen for en borgerkrigsforbannelse og for ødeleggende krigshandlinger og redde det norske folk fra å bli bolsjevismens bytte.

280 Dette er og blir vår hovedoppgave, en hovedoppgave som på vesentlige punkter faller sammen med oppgaven til den tyske forsvarsmakt i Norge, i den utstrekning denne også har som formål å holde Norge intakt, sikre ro og orden i landet, avvise angrep på landets grenser og verne det mot bolsjevismen. De norske væpnede avdelinger - det vil jeg uttrykkelig understreke - har dog
285 utelukkende til oppgave som et norsk ordensvern under norsk kommando og overledelse å beskytte norsk liv og eiendom og å sikre ro og orden for derved å garantere en fredelig utvikling i landet, altså en ren politi- og sikringsoppgave.

Hva Norges Arbeidstjeneste angår, så er dennes formål klart uttrykt i lov av 25.
290 mars 1943. Heri er det ikke skjedd noen endring. Arbeidstjenesten vil ikke bli gitt andre oppdrag enn de verdiskapende og bevarende oppgaver den hittil har hatt. Enhver annen utlegning av dens formål og virksomhet er i strid med Arbeidstjenestens idé og med kjensgjerningene.

295 Et hovedpunkt må vi i den foreliggende alvorlige og skjebnesvangre utvikling alltid ha for øye. Det som vi idag står overfor er ikke et isolert norsk eller nordisk problem. Det er et europeisk problem. På den annen side må vi være klar over at for oss gjelder det først og fremst å bevare vårt eget land så uberørt av ytre og indre krig som overhodet mulig. Derved bidrar vi også mest virkningsfullt til det
300 heles redning, hvorav igjen til syvende og sist også redningen av vårt eget land avhenger.

305 På mange måter minner den nuværende situasjon om situasjonen i 1814. Også da var Danmark og Norge knyttet til et europeisk fastlandssystem som brøt sammen under Englands og Russlands slag og ble etterfulgt av en dominerende russisk innflytelse over hele Europa.

310 Norge reddet seg dengang på en merkelig måte frelst og fritt ut av verdensstormen. Nå er situasjonen langt mere komplisert og farlig enn i 1814, i første rekke på grunn av bolsjevismen og krigens totale og fryktelige karakter, verdenskrisens så omfattende og dyptgripende natur, men også og i særlig grad fordi at disse forhold har bevirket en sørgelig splittelse i vårt folk. Skal imidlertid det norske folk komme berget gjennom dette ragnarok, så kreves av alle
315 nordmenn, av alle norske kvinner og menn, og av all norsk ungdom, et lignende fedrelandssinn, en lignende offervilje, og en lignende Guds frykt og tillit til en guddommelige styrelse som det der besjelet våre fedre i 1814.

320 Jeg vil derfor slutte med de ord som Christian Magnus Falsen uttalte på Eidsvoll 17. mai i 1814:

"La oss stille oss våre forfedres eksempel for øynene, og erindre at kraft, mot og enighet overvinner alle vanskeligheter! La oss erindre, hva vi er vårt fedreland, vår ære, oss selv og våre efterkommere skyldig!"

325 La oss ikke handle således at våre barn og barnebarn skal forbanne vårt minne!

Gjennom oppofrelse og farer skal vi måskje kjempe oss fram til det store mål, men herlig vil lønnen være, og stort vil vårt navn bli i historiens årbøker!"

330 Slik resonerte våre fedre for 130 år siden. Landsmann, vis du det samme fedrelandssinn, den samme ansvarsbevissthet og æresfølelse.

335 Kraft, mot og enighet!

Kilde

"Ministerpresidentens tale", Krigstrykksamlingen, Nasjonalbiblioteket i Oslo + lydopptak fra Nasjonalbibliotekets arkiv.

Emner

340 Andre verdenskrig, Krig, Nazisme, Radiotale

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/hitler-er-dod>

345

350

355

360

365

370

375

380